Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2026-0000632494

Bijlage(n)
0

Datum 26 november 2026
Betreft Inzet zelfstandigen bij de NCG

Op 25 augustus jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over het beperken van het risico op schijnzelfstandigheid bij de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en de mogelijke gevolgen daarvan voor de versterking.[1]

De afgelopen periode zijn grote inspanningen geleverd door NCG om medewerkers te behouden, de gevolgen voor de versterking te beperken en tegelijkertijd de dagelijkse werkzaamheden voort te zetten. Dat heeft ook resultaat opgeleverd. Meer dan de helft van de zelfstandigen met een risico op schijnzelfstandigheid heeft besloten via indiensttreding of via detachering verbonden te blijven. Helaas gaan niet alle zelfstandigen op het aanbod in om via een andere contractvorm voor NCG te blijven werken.

Dit stelt mij voor het dilemma hoe ik de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (Wet DBA) kan naleven en tegelijkertijd invulling kan geven aan de wettelijke zorgplicht voor de veiligheid van bewoners in Groningen.[2] Over dit dilemma heb ik gesproken met de regio en ook bijgaande brief van de Regeringscommissaris ontvangen. Hun adviezen heb ik meegewogen in mijn beslissing. Dit heeft geleid tot een aanpak waarbij ik het effect voor bewoners zoveel mogelijk beperk en tegelijkertijd toe werk naar een situatie waarbij NCG op een verantwoorde manier zo snel mogelijk voldoet aan de wet DBA.

In deze brief licht ik de uitkomsten toe van de aanpak tot nu toe, welke keuze ik op basis daarvan heb gemaakt en welke vervolgstappen ik ga zetten.

Resultaten aanpak van het risico op schijnzelfstandigheid
Bij ca. 225 zelfstandigen was sprake van een risico op schijnzelfstandigheid. Om het risico op schijnzelfstandigheid te beperken heeft NCG met deze zelfstandigen gesproken over de mogelijkheden om hun werkzaamheden op een andere manier voort te zetten. Daarbij is ingezet op indiensttreding bij NCG of bij een leverancier (detachering).

Op het moment van het opstellen van deze brief heeft iets meer dan de helft van de ca. 225 zelfstandigen aangegeven via een andere contractvorm voor NCG te willen blijven werken. Van een klein aantal zelfstandigen is beoordeeld dat hun inzet geen risico op schijnzelfstandigheid oplevert. Een groep van ongeveer 90 potentiële schijnzelfstandigen

[1] Kamerstukken II 2025/26, 33529, nr. 1383.
[2] Kamerstukken II 2024/25, 31311, nr. 269.

heeft aangegeven niet te willen ingaan op een ander dienstverband of heeft nog geen keuze gemaakt. Een deel van hen heeft NCG al direct verlaten.

Als ik zou toestaan dat deze resterende groep mensen NCG op korte termijn zou verlaten, is het effect op de versterking onaanvaardbaar groot omdat dan een fors deel van de projectleiders zou vertrekken. Deze reductie in capaciteit zou ernstige gevolgen hebben voor verdere stappen in het versterkingsproces. Daarmee zouden de gevolgen ook niet alleen beperkt zijn tot het komende jaar.

De gesprekken die ik de afgelopen tijd met bewoners heb gevoerd, hebben mij doordrongen van de mogelijke impact van de ontstane situatie. Bewoners gaven indringend aan wat de vertragingen, het niet nakomen van eerdere afspraken en wijzigende planningen voor hen betekenen. Brieven van de regionale overheden, de bewonersadviesraad van de NCG en de regeringscommissaris Henk Nijboer hebben dit onderstreept. Ik wil daarom voorkomen dat problemen in onze eigen bedrijfsvoering onevenredige effecten hebben op bewoners, die vaak al jaren wachten op een veilige woning. Daarom heb ik, mede op advies van de regeringscommissaris, gerichte maatregelen genomen om de impact op inwoners te minimaliseren.

Maatregelen om de gevolgen voor bewoners te beperken
Verschillende maatregelen bieden perspectief, maar er is geen snelle oplossing beschikbaar waarmee het verlies van uitvoeringscapaciteit kan worden voorkomen en tegelijkertijd wordt voldaan aan wet- en regelgeving. Daarom is het van belang een verantwoord tijdpad te hanteren waarbij het uitgangspunt is dat NCG aan de wet DBA gaat voldoen en waarbij tegelijkertijd de negatieve gevolgen voor bewoners zoveel mogelijk worden beperkt. Het langdurig voortzetten van een situatie waarin mogelijk sprake is van schijnzelfstandigheid, is daarbij geen duurzame oplossing.

Om de gevolgen voor bewoners te beperken, kies ik ervoor, om voor zelfstandigen (met een risico op schijnzelfstandigheid) die werkzaamheden verrichten die een directe impact hebben op bewoners en/of betrokken zijn bij de voortgang van kritieke projecten toe te werken naar vervanging uiterlijk in augustus 2027. Met deze invulling krijgt NCG langer de tijd om voor deze mensen alsnog alternatieven voor behoud of vervanging uit te werken en zoveel mogelijk te zorgen voor een warme overdracht van werkzaamheden naar intern of extern gevonden vervangers. Ik heb NCG hierbij gevraagd om met urgentie deze alternatieven uit te werken. Daarbij wordt ook met hoge prioriteit gestart met de inzet van gespecialiseerde projectmanagementbureaus, die extra capaciteit beschikbaar kunnen stellen. Met de projectmanagementbureaus kan naar verwachting het verlies grotendeels worden opgevangen. Het vraagt alleen wel tijd om dit werkend te krijgen, omdat het een andere manier van aansturing vraagt. Ook zal ik samen met NCG nadere gesprekken met bouwbedrijven, gemeenten en de provincie voeren over andere mogelijkheden.

NCG zal ook de komende tijd maximaal blijven inzetten op werving. De mogelijkheden om op korte termijn nieuwe medewerkers aan te trekken zijn echter beperkt, omdat de arbeidsmarkt krap is. De verwachting is daarom niet dat werving zal leiden tot volledige vervanging van de groep zelfstandigen die NCG verlaat. Ook het opleiden en laten doorgroeien van bestaande medewerkers biedt geen snelle oplossing. Het opdoen van de benodigde kennis en ervaring kost tijd en vraagt bovendien begeleiding door ervaren collega’s die al extra werk moeten verrichten.

Met bovenstaande maatregelen worden de gevolgen voor bewoners op dit moment beperkt. Tegelijkertijd moet ik eerlijk zijn. De ontstane situatie heeft effect op de voortgang van de versterking. Dit betreft een indirect effect door het afscheid nemen van zelfstandigen die weliswaar geen direct contact hebben met bewoners, maar wel werkzaamheden uitvoeren die niet op korte termijn door anderen worden overgenomen. Vanwege het indirecte effect is de precieze impact op de voortgang van de versterking nu niet te kwantificeren. NCG streeft ernaar de werkzaamheden zo goed mogelijk in te vullen met oog voor de vaste medewerkers en hun gezondheid.

Diepteanalyse 2027
Normaliter wordt in januari van ieder jaar een diepteanalyse opgeleverd. Omdat de effecten en de maatregelen naar aanleiding van de aanpak van schijnzelfstandigheid en het advies 'Beoordeeld, maar vertrouwen onder druk'[3] van ACVG nog onvoldoende duidelijk zijn, zou oplevering in januari tot een onrealistisch beeld hebben geleid. Deze diepteanalyse wordt daarom gepubliceerd in juni 2027.

Tot slot
Het Rijk draagt verantwoordelijkheid voor de ontstane onveiligheid in Groningen en voor het herstel daarvan. Ik vind het dan ook van groot belang om de gevolgen voor bewoners zoveel mogelijk te beperken. Daarbij wil ik ook mijn waardering uitspreken voor de medewerkers van NCG en in het bijzonder voor degenen die ervoor hebben gekozen om dit werk voort te zetten. Met deze mensen zet ik mij ook de komende periode in om te zorgen dat alle alternatieven zo snel mogelijk worden uitgewerkt en zo snel mogelijk wordt voldaan aan de wet DBA.

Ik begrijp goed dat de vraag leeft hoe deze situatie heeft kunnen ontstaan en of dit anders had kunnen worden aangepakt. Ook de regeringscommissaris heeft in zijn brief opgeroepen tot meer urgentie bij het aanpakken van de ontstane problemen. De situatie rond de wet DBA en de bevindingen van het ACVG over de beoordelingen geven aanleiding om kritisch te kijken naar het systeem rond de versterking en de wijze waarop de uitvoering is georganiseerd. In dit kader voer ik momenteel een doorlichting uit. Zoals ik eerder heb aangegeven, wacht ik de uitkomsten daarvan niet af. Daarom wordt al met urgentie gewerkt aan verbeteringen binnen NCG. Hierover ga ik samen met de regeringscommissaris in gesprek met de regio om te bezien welke verdere verbeteringen nodig zijn.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Pieter Heerma

[3] Kamerstukken II 2025/26, 33529, nr. 1378.